

Kuusenkerkän keruun käytänteet ja kannattavuus

Luonnontuotepäivät 18.11.2020

Kasvavaa liiketoimintaa luonnontuotteista hankkeen projektipäällikkö Marko Ämmälä

18.11.2020

Kuusenkerkkä kiinnostaa

- Kuusenkerkkää kerätään jalostukseen arviolta n.10 000 – 15 000 kg / kasvukausi
- Kerkkää käytetään elintarvikkeena, kosmetiikassa ja väriaineena.
- Metsästä kerättävistä luonnontuoteraaka-aineista eniten kiinnostusta herättävä, kerätty jo vuosia
- Elintarvikealan yrityksillä kasvavaa kiinnostusta kerkkään

Miten kerätään

- Keruuta aloitettaessa on aina sovittaja ostajan kanssa kerkän laatu ja pakkaus/säilöntä vaatimuksista
- Perinteisesti kerätty varttuneista taimikoista
- Kylmäketju/logistiikka täytyy toimia ”kannolta tehtaalle”
- Luomukerkän suhteellinen osuus kasvanut
- Haasteena intensiivinen keruu aika, parhaimmillaan vain muutamia päiviä.
- Kuusenkerkän keruu ei kuulu jokamiehen oikeuksiin!

Huomioitavaa

- Kerkän keruussa kannatta käyttää suojakäsineitä
- Kerääjän ei saa käyttää hyttyskarkotteita tai muita kemikaaleja, jotka voivat kulkeutua raaka-aineen mukaan
- Helposti pilaantuva raaka-aine joten keruulogistiikan täytyy toimia. Yksi ratkaisumalli on ”välisäilöä” kerkkä jo maastossa tai raaka-aineen vastaanottopisteellä kylmäkalleilla varustettuihin styrox laatikoihin ym

Kylmäkontti kerkän kuljetukseen maastosta jalostukseen tai varastointiin

Keruun kestävyys

- Tutkimusten mukaan kuusenkerkän keruu hidastaa hieman puun sädekasvua. Oikein toteutetussa keruussa kaikkia kerkkiä ei kerätä vaan 1/3 jätetään keräämättä.
- Kerättävän puun latvus jätetään keräämättä, näin minimoidaan kasvutappiot puustolle.
- Kerkän keruussa kannattaa keruualeissa pitää taukoja, jolloin samalta alueelta ei kerätä useana peräkkäisenä vuonna.

Potentiaalisen kuusenkerkän keruukohteen tarkastusta maastossa

Kerääjiä tarvitaan

- Jos tavoitteena kerätä 1000 kg kerkkää, se vaatii 10 kerääjältä 5 tunnin tehollisia työpäiviä 10 kpl
- 10 kerääjää * 10 pv * 5h/pv * 2kg/h = 1000 kg
- 20 kerääjää..... = 2000 kg
- 30 kerääjää..... = 3000 kg

- 90 kerääjää..... = 9000 kg

Metsänomistajan ansainta

- Metsänomistajan voi ansaita myymällä tai vuokraamalla keruuoikeuksia 0,5 - 1,0 €/kg
- Kuusenkerkällä metsänomistaja voi tienata silloinkin kun metsästä ei ole saatavilla puun myyntituloja
- Varttuneesta taimikosta voidaan kerätä 500 – 800 kg / ha.
- Sato ei vaihtele vuosittain niin kuin esim marjoilla. Voidaan suunnitella vuosiksi eteenpäin kerkänkeruualueita ja budjetoida tulot / menot. ”Kerkkämetsäsuunnitelma”
- 4 – 6 metrinen raivattu kuusentaimikko on optimikohde kuusenkerkän keruuseen

Kerääjän ansainta

- Keruupalkkio kerääjälle 5 – 8 € / kg.
- Keruunopeus vaihtelee 0,5 – 4 kg tunnissa.
- **Esimerkkilaskelma: 10 keruupäivän keruupalkkio**
 $10 \text{ pv} * 5 \text{ h} / \text{pv} * 2 \text{ kg} / \text{h} * 6 \text{ €} / \text{kg} = 600 \text{ €}$
verovapaana keruupalkkiona

Uusia tapoja keruuseen

- Alkukesällä 2020 kokeiltiin Lappeenrannassa ja Maaningalla henkilönostimella suoritettavaa kuusenkerkän keruuta isommista puista.
- Maastokelpoinen tela-alustainen henkilönostin Leguan 190 toimi testeissä lupaavin tuloksi.
- Keruu korkealta suuremmista puista mahdollistaa keruun aikaisemmin kuin taimikoista.
- Suuremmissa elinvoimaisissa puissa kerkkä voi olla myös kooltaan isompaa ja painavampaa. Saanto isompi.

Leguan 190 henkilönostin kuljetusasennossa

Kuusenkerkän keruuta varttuneimmista korkeemmista kuusista henkilönostimella

Uusia tapoja keruuseen

- Henkilönostimen käyttö kerkän keruussa vaatii aikaisempaa enemmän leimikkosuunnittelua.
- Henkilönostimella tehtävä keruu mahdollistaa keruun pienemmältä pinta-alalta.
- Keruukausi pitenee, keräämällä ensin isoista puista kerkkää ja vasta tämän jälkeen siirrytään taimikoihin.
- Keruu isommista puista saattaisi olla ratkaisu myös kestävyys keskusteluun. Taimikoissa saattaa tulla kasvutappiota.
- Konevuokra n 100-150 €/pv.

Kannattavuus

- Varttuneesta taimikosta voi metsänomistaja saada n 300 – 800 € tulot hehtaarilta.
- Metsänomistajan tulee tehdä taimikossa myös taimikonhoitotöitä, joiden kustannukset liikkuvat 300 – 500 € välillä hehtaarilta.
- **Hyödyntämällä saman taimikon kerkät kahtena kasvukautena, metsänomistaja saa kerkistä helposti sen verran tuloja, joilla voidaan hoitotöistä syntyvät kulut peittää.** (Taimikossa tehdään taimikonhoitotöitä keskimäärin kaksi kertaa.)

Kiitos

ASIAKKAAT – HENKILÖSTÖ – KUMPPANIT – YHTEISKUNTA

Marko Ämmälä

Kasvavaa liiketoimintaa luonnontuotteista -hanke

www.metsakeskus.fi | www.metsään.fi

www.twitter.com/metsakeskus | www.facebook.com/suomenmetsakeskus